

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:1903629-2 - 008
Vår dato: 30.9.2019

Deres ref.: 19/427
Deres dato: 17.6.2019

Saksbehandler: Hege Haneborg Rønholt

Høringssvar - kommunikasjonskontroll i nødsituasjoner

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) viser til høringsbrev av 13. juni 2019 om kommunikasjonskontroll i nødsituasjoner.

Nkom er tilsynsmyndighet for tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett- og tjenester etter lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven), herunder sikkerhets- og beredskapsplikter og kommunikasjonsvern. I tillegg gjennomfører Nkom risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) av kritisk infrastruktur med formål å identifisere konkrete tiltak som vil øke det nasjonale sikkerhets- og beredskapsnivået.

Det følger av ekomloven § 2-9 at tilbydere av elektronisk kommunikasjon har plikt til å bevare taushet om innhold og andres bruk av elektronisk kommunikasjon. Etter straffeprosessloven § 118 første ledd og § 230 første og fjerde ledd kan retten og politiet anmode departementet om fritak fra den lovpålagte taushetsplikt. Kompetanse til å vurdere dette er delegert fra Samferdselsdepartementet til Nkom.

Nkom støtter at det fastsettes i lov at og under hvilke forutsetninger det kan innhentes informasjon i form av innholdet i og informasjon om bruken av elektronisk kommunikasjon. Uthenting av slik informasjon utgjør et inngrep i den enkeltes personvern og bør så langt som mulig være lovfestet. Dette vil også være av betydning for tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett og –tjenester, som er underlagt taushetsplikt om innholdet av elektronisk kommunikasjon og andres bruk av elektronisk kommunikasjon, jf. ekomloven § 2-9 første ledd, og som vil få et mer forutsigbart og klarer regelverk å forholde seg til.

Nødrettssituasjoner skiller seg slik Nkom forstår det, fra øvrige bestemmelser om kommunikasjonskontroll og unntak fra taushetsplikt ved at subjektene informasjonen omhandler, og dermed den tiltakene retter seg mot, er den som det er grunn til å tro er i nød. Det kan tenkes at det vil være ønskelig å innhente informasjon om en større, ukjent gruppe personer (basestasjonssøk), f. eks. alle som har vært på vei inn i et område hvor det har oppstått en nødsituasjon som ras e.l. Det bør etter Nkoms syn tydeliggjøres i forarbeidene, evt. merknaden til bestemmelsen, hvem det kan innhentes informasjon om, og om dette eventuelt skal kunne være ukjente personer og eventuelle større grupper personer.

Nkom antar, slik det er foreslått, at det vil kunne være behov for å innhente både historiske og fremtidige data. Det vises i utkast til merknad til bestemmelsen at hvilke virkemidler som kan tas i bruk fremgår gjennom ordet «kommunikasjonskontroll» slik det er angitt i strpl. § 216 a tredje ledd, i tillegg til at det er gitt adgang til å treffe pålegg om utlevering etter strpl. § 210. Nkoms syn bør begrepet kommunikasjonskontroll brukes der man snakker om både kommunikasjonsavlytting og annen kontroll av kommunikasjonsanlegg som angitt i strpl. § 216 b. Selv om ikke alle virkemidlene i § 216 b er aktuelle antar Nkom at det kan være behov for at eier eller tilbyder av nett eller tjeneste som benyttes ved kommunikasjonen, skal gi politiet opplysninger om hvilke kommunikasjonsanlegg som i et bestemt tidsrom skal settes eller har vært satt i forbindelse med anlegg som nevnt i bokstav a, andre data knyttet til kommunikasjon, og den geografiske posisjonen til et slikt anlegg, jf. § 216 b andre ledd punkt d). Trolig vil det kunne være aktuelt å innhente både trafikkdata og signaleringsdata, både for enkeltnummer og for område/basestasjon. Selv om data som allerede foreligger så vidt Nkom forstår vil omfattes av pålegg om utlevering etter strpl. § 210, bør det i merknaden enten presiseres at kommunikasjonskontroll omfatter slike opplysninger, eller benytte begrepet «kommunikasjonsavlytting».

Det kan etter Nkoms syn med fordel fremgå direkte av lovbestemmelsen hva som menes med kommunikasjonskontroll, f. eks. ved henvisning til strpl. §§ 216 a og 216 b.

Nkom merker seg at det i utredning i liten grad drøftes for hvilke tidsrom det kan innhentes data, både når det gjelder historiske og fremtidige data. Når det gjelder historiske data antar Nkom at det kan være aktuelt å innhente data noe tilbake i tid, f. eks. fra en person ble meldt savnet eller et hendelse oppsto. Nkom antar at det også kan bli stilt spørsmål ved hvor lenge en nødrettssituasjon kan sies å vare. Etter Nkoms syn kan det med fordel fremkomme av forarbeidene dersom tidsaspektet bør være en del av vurderingen av om kommunikasjonskontroll skal kunne benyttes.

Når det gjelder sletting av data bør det etter Nkoms syn komme tydelig frem når formålet med kommunikasjonskontrollen er oppnådd.

Nkom støtter forslaget om at Kommunikasjonskontrollutvalget skal føre kontroll med politiets behandling av disse sakene.

Nkom er enig i at det ikke er behov for endringer i ekomloven slik kommunikasjonskontroll i nødssituasjoner er beskrevet i utredningen.

Med hilsen

Elise Lindeberg
avdelingsdirektør

Rune Kanck
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten underskrift